

Pro Espoonjoki ry, hallitus

4.5.2021

ESPOON KAUPUNKI, Kirjaamo

Högnäsin asemakaava 633000, muistutus

Högnäsillä on keskeinen merkitys Matalajärven ja Bodomin välissä alueen arvokkaimpana luontoalueena ja keskeisenä osana koko Espoonjoen vesistöä.

Alueen luontoarvot ovat kaikkiaan niin merkittävät, että jollei alueella jo olisi asutusta, se olisi kokonaisuudessaan yhtä arvokas kuin Matalajärvi ja muut luontoalueet sen läheisyydessä ja olisi kokonaisuudessaan suojeltu.

Högnäsin alue on myös Espoon keskeisiä kulttuurimaisemia, joka tulisi ottaa huomioon alueen kaavassa – ei vain yhdessä tien nimessä.

Luonto

Kaava-alue rajoittuu Matalajärven Natura- ja SPA-alueeseen, joka asettaa suuret vaatimukset kaavan aiheuttamille vaikutuksille ympäristöön (hulevedet, liikenteen päästöt, melu ym) ja itse alueen luonnon hoitamiseksi.

Alue itsessään on Espoon tärkeimpiä ja valtakunnallisesti merkittävä lepakkoalue, 8-9 lajia. Se on saukon ja liito-oravan esiintymisalue. Lintualueena se on vähintään maakunnallisesti merkittävä lintualue, SPA-alueen vieressä. Matalajärven ranta erittäin tärkeä viitasammakon elinalue, joka vaatii tarvittavan suojavyöhykkeen. Hyönteistö on erityisen lajirikas.

Alue on samalla erittäin tärkeä kasvillisuudeltaan, mm pähkinäpensastoa ja paljon tammia, osa hyvin vanhoja, sekä muita jalopuita sekä muuta harvinaista kasvillisuutta (rantakasvillisuutta ja esim. sammaleita ainakin kymmenkunta lajia, mm harvinainen viuhkasammal). Itäpuolella olevan Natura-alueen lisäksi on otettava huomioon Bodomin rannan pääosin lähes luonnontilainen ranta. Kasvillisuuden monimuotoisuuden väheneminen on suora uhka alueen eläimistöille.

Asukasmäärä ja rakennusoikeus

Asukasmäärän tavoite on asemakaavan laadinnassa vain ohjeellinen ja sitä ei voi kaavalla suoraan ohjata. Koko ehdotettu rakennusoikeus on 13000 m², joka keskiarvolla 50m²/asukas antaisi 260 asukasta. Keskimääräinen tontin koko on kuitenkin 2600 m²; tavoitteella 90 asuntoa keskiarvoksi tulisi n 145 m² – joka ennen pitkää toteutuisi, vaikkei kovin nopeasti. Asuntojen keskikoosta (4-6 h,k ja aputilat) voisi päätellä keskimääräiseksi asukasmääräksi 3-5, yhteensä 300-400. Tällä on merkitystä tuleviin liikennemääriin ja moneen muuhun ympäristöön vaikuttaviin tekijöihin.

Rakennusoikeuksia on syytä pienentää merkittävästi. Rakennuspaikat tontilla tulee asemakaavassa määritellä siten, että mahdollisimman vähän puustoa eikä lainkaan vanhoja jalopuita kaadetaan. Puusto on suojattava kaavamääräyksin, yksittäiset vanhat tammet suojelumääräyksin yksilöinä. Pihakasvillisuudessa tulee suosia monimuotoisuutta, ei pelkkiä tasanurmikoita. Pihavalaistus on

rajoitettava kaavamääräyksin, erityisesti lepakoiden elinolosuhteet huomioon ottaen. Rakennusten tulisi olla tyyliältään, väreitään ja luonteeltaan alueen nykyiseen ympäristöön ja kulttuurimaisemaan sopivia, esim. harjakattoisia ym.

Rakennusaika

Rakennusaikana syntyvä liikenne, melu, pöly aiheuttaa merkittäviä haittoja ympäristölle. Mikäli välittömästi kaavan vahvistamisen jälkeen alkaa yhtaikaisesti rakennustoiminta merkittäväällä osalla tontteja, haitat voivat olla yhteisvaikutukseltaan niin merkittäviä, että alueen eläimistöä menetetään pysyvästi merkittäviä lajeja. Pitkään jatkuva rakennusaika luonnollisesti pidentää haittoja, mutta antaa enemmän mahdollisuuksia luonnolle sopeutua tilanteeseen. On syytä harkita rakennusaikojen liiallisen samanaikaisuuden estäviä ratkaisuja, ellei kaavamääräyksin, niin rakennuslupien säätelyllä tai vastaavalla tavalla.

Eryteisesti hulevesiratkaisujen rakennusaikana tulee olla sellaisia, ettei kaivuutai tonttitöistä aiheudu päästöjä järviin. Mahdolliset massiiviset samanaikaiset työt datakeskusalueella painottavat hulevesiratkaisujen tärkeyttä, ja ovat lisätekijä rakennusaikaisten muidenkin häiriöiden kokonaisarviointissa..

Liikennetarvaisut ja palvelut

Yksi bussilinja ei ymmärrettävästi voi tarjota kovin hyvää palvelutasoa, ja alueella tulee mahdollisesti olemaan lähes 1 auto jokaista täysi-ikäistä kohti. Kun alueella ei ole palveluita eikä työpaikkoja, kaikki on haettava muualta, joten liikennetarve asukasta kohti on runsasta ja vaikutus ympäristöön merkittävä.

Yhteenveto

Kaavaehdotuksessa on esitetty erilaisia ratkaisuja rakennusaikaisten ja pysyvien ongelmien välttämiseksi ja luontoon kohdistuvien uhkien torjumiseksi tai ainakin vähentämiseksi. Kuitenkin osa jo aiemmin suunnitelluista ratkaisuista, kuten Matalajärveen suuntautuvien hulevesien hallintatoimenpiteet, odottavat vieläkin toteutustaan, vaikka ollaan jo suunnittelemassa paljon isompaa ympäristön muutosta. Näemme tämän selvänä ongelmana ja vain kaavan keventäminen voi turvata alueen luonnon ja ympäristön edes kohtuullisen säilymisen. Tämä edellyttää huomattavasti tarkempia kaavamerkintöjä ja –määräyksiä sekä rakentamisen ohjausta ja ajoittamista rakennusvalvonnan erilaisin toimin ja rakennuslupia säätelemällä.

Pro Espoonjoki ry

Erkki Lindell, pj

Oivi Salohonka, sihteeri

erkki.lindell@kolumbus.fi

oivi.salohonka@kolumbus.fi

Åminnenranta 18 B, 02780 Espoo

+358 44 9940 224